

THỰC TRẠNG TIÊU CHUẨN NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG TRONG TỰ ĐÁNH GIÁ CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO NGÀNH GIÁO DỤC CHÍNH TRỊ Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC TÂY BẮC

***Hoàng Phúc, Nguyễn Thị Thu Châu, Nguyễn Thị Thùy Linh**
Trường Đại học Tây Bắc

THÔNG TIN BÀI BÁO

Ngày nhận bài: 22/05/2023

Ngày nhận đăng: 30/07/2023

Từ khoá: Chương trình đào tạo, tự đánh giá, giáo dục đại học, chuẩn đầu ra, nhu cầu xã hội

TÓM TẮT

Chương trình đào tạo là yếu tố có vai trò quan trọng trong tổng thể các hoạt động giáo dục và đào tạo của trường đại học, là điều kiện tiên quyết để quá trình giảng dạy và học tập đạt hiệu quả hay không. Ở Trường Đại học Tây Bắc, công tác tự đánh giá các chương trình đào tạo được Nhà trường coi trọng và xác định là khâu then chốt để đảm bảo chất lượng chuyên môn, đáp ứng chuẩn đầu ra, trong đó có chương trình ngành Giáo dục chính trị. Trong 11 tiêu chuẩn đánh giá chương trình đào tạo đại học được Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành, tiêu chuẩn nâng cao chất lượng là nội dung căn bản để từ đó cơ sở giáo dục rà soát, điều chỉnh, cải tiến phương thức tổ chức dạy học, đảm bảo sự tương thích và phù hợp của chương trình đào tạo với nhu cầu xã hội.

1. Đặt vấn đề

Giáo dục Việt Nam đã và đang đạt được nhiều thành tựu, góp phần quan trọng vào thắng lợi của công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Tuy nhiên, trong quá trình phát triển, hệ thống giáo dục đã bộc lộ những yếu kém, bất cập, trong đó có những vấn đề gây bức xúc xã hội kéo dài, chưa đáp ứng được yêu cầu của sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá và hội nhập quốc tế.

Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XI đã xác định “*Phát triển giáo dục và đào tạo cùng với phát triển khoa học và công nghệ là quốc sách hàng đầu; đầu tư cho giáo dục và đào tạo là đầu tư cho phát triển. Đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục và đào tạo theo nhu cầu phát triển của xã hội*” [4]. Nhấn mạnh định hướng đổi mới, tại Đại hội lần thứ XIII, Đảng ta khẳng định: “*Đào tạo con người theo hướng có đạo đức, kỷ luật, kỷ cương, ý thức trách nhiệm công dân, xã hội; có kỹ năng sống, kỹ năng làm việc, ngoại ngữ, công nghệ thông tin, công nghệ số, tư duy sáng tạo và hội nhập quốc tế*” [5].

Việc đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo là đổi mới những vấn đề lớn, cốt lõi, cấp thiết, từ quan điểm, tư tưởng chỉ đạo đến mục tiêu, nội dung, phương pháp, cơ chế, chính sách, điều kiện bảo đảm thực hiện; đổi mới từ sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước

đến hoạt động quản trị của các cơ sở giáo dục,

đào tạo và việc tham gia của gia đình, cộng đồng, xã hội và bản thân người học; đổi mới ở tất cả các bậc học, ngành học. Đổi mới để tạo ra chuyển biến mạnh mẽ về chất lượng và hiệu quả giáo dục, đáp ứng ngày càng tốt hơn yêu cầu của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, nhu cầu học tập của nhân dân.

Trường Đại học Tây Bắc được thành lập theo Quyết định số 39/2001/QĐ-TTg ngày 23/3/2001 của Thủ tướng Chính phủ; là trường đại học trực thuộc Bộ Giáo dục và Đào tạo, có nhiệm vụ đào tạo nhân lực có trình độ đại học và cao đẳng; Bồi dưỡng chuyên môn cho cán bộ, công chức; Nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ; Triển khai các dịch vụ kỹ thuật phục vụ phát triển kinh tế - xã hội của vùng Tây Bắc. Với mục tiêu là trường đại học đa ngành, định hướng ứng dụng có uy tín, chất lượng cao; đạt tiêu chuẩn chất lượng của Mạng lưới các trường đại học Đông Nam Á vào năm 2030, đạt tiêu chuẩn chất lượng tiên tiến quốc tế vào năm 2045. Trong những năm gần đây, Trường Đại học Tây Bắc đã tập trung đổi mới toàn diện về phương pháp dạy và học, cách quản lý và vận hành hệ thống quản trị giáo dục và một trong những yếu tố quan trọng góp phần quyết định chất lượng đào tạo là đầu tư xây dựng các chương trình đào tạo gắn với nhu cầu xã hội nhằm đáp ứng các vị trí việc làm.

Theo quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo, tối thiểu 5 năm/lần các cơ sở đào tạo phải xây dựng, cập nhật các chương trình đào tạo. Đề Hoàng Phúc và cs (2024) - (34): 46 - 53; hội đã công bố, việc tự đánh giá, đánh giá ngoài là yêu cầu cấp thiết đối với các trường đại học. Trong 11 tiêu chuẩn tự đánh giá, tiêu chuẩn nâng cao chất lượng có vai trò căn bản, trọng yếu, từ các tiêu chí của tiêu chuẩn này cơ sở giáo dục rà soát, điều chỉnh, cải tiến phương thức tổ chức dạy học, đảm bảo sự tương thích và phù hợp của chương trình đào tạo với nhu cầu xã hội.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Một số khái niệm công cụ

Chương trình đào tạo (CTĐT) là một hệ thống các hoạt động giáo dục, đào tạo bậc đại học được thiết kế và tổ chức thực hiện nhằm đạt được các mục tiêu đào tạo, hướng tới cấp một văn bằng giáo dục đại học cho người học. Chương trình đào tạo bao gồm mục tiêu, khối lượng kiến thức, cấu trúc, nội dung, phương pháp và hình thức đánh giá đối với môn học, ngành học, trình độ đào tạo, chuẩn đầu ra phù hợp với Khung trình độ quốc gia Việt Nam [3].

Chuẩn đầu ra (CĐR) là yêu cầu cần đạt về phẩm chất và năng lực của người học sau khi hoàn thành một chương trình đào tạo, gồm cả yêu cầu tối thiểu về kiến thức, kỹ năng, mức độ tự chủ và trách nhiệm của người học khi tốt nghiệp [3].

Tự đánh giá chương trình đào tạo là quá trình cơ sở giáo dục tự xem xét, nghiên cứu dựa trên các tiêu chuẩn đánh giá chất lượng chương trình đào tạo do Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành để báo cáo về tình trạng chất lượng, hiệu quả hoạt động đào tạo, nghiên cứu khoa học, nhân lực, cơ sở vật chất và các vấn đề liên quan khác thuộc chương trình đào tạo để cơ sở giáo dục tiến hành điều chỉnh các nguồn lực và quá trình thực hiện nhằm đạt tiêu chuẩn chất lượng giáo dục. [1]

Đánh giá chất lượng chương trình đào tạo các trình độ của giáo dục đại học là việc thu thập, xử lý thông tin, đưa ra những nhận định dựa trên các tiêu chuẩn đánh giá đối với toàn bộ các hoạt động liên quan đến chương trình đào tạo trong cơ sở giáo dục đại học, bao gồm: Mục tiêu và chuẩn đầu ra của chương trình đào tạo; bản mô tả chương trình đào tạo; cấu trúc và nội

dung chương trình dạy học; phương pháp tiếp cận trong dạy và học; đánh giá kết quả học tập của người học; đội ngũ giảng viên, nghiên cứu viên; đội ngũ nhân viên; người học và hoạt động hỗ trợ người học; cơ sở vật chất và trang thiết bị; nâng cao chất lượng và kết quả đầu ra. [2]

2.2. Thực trạng tiêu chuẩn nâng cao chất lượng trong tự đánh giá chương trình đào tạo ngành Giáo dục chính trị ở Trường Đại học Tây Bắc

Chất lượng đào tạo là một nội dung cơ bản thể hiện uy tín và quyết định sự tồn tại, phát triển nền giáo dục của một cơ sở đào tạo. Do đó, để đảm bảo sinh viên (SV) ngành Giáo dục chính trị (GDCT) đạt được CĐR đáp ứng nhu cầu của xã hội và nhà tuyển dụng, Trường Đại học Tây Bắc nói chung, Khoa Cơ sở nói riêng đã và đang thực hiện các quy trình quản lý nâng cao chất lượng một cách chặt chẽ và có hệ thống. Từ việc thu nhận thông tin phản hồi và nhu cầu của các bên liên quan như giảng viên (GV), người học, cựu SV, nhà tuyển dụng... để thiết kế và phát triển CTĐT đến việc đảm bảo chất lượng trong kiểm tra, đánh giá, áp dụng các kết quả nghiên cứu khoa học để cải tiến việc dạy và học cũng như đáp ứng các dịch vụ hỗ trợ và tiện ích, tạo cơ chế phản hồi cho các bên liên quan.

Kết quả thực hiện nội dung tiêu chuẩn nâng cao chất lượng trong tự đánh giá CTĐT ngành Giáo dục chính trị giai đoạn 2016 – 2022, với các tiêu chí cụ thể như sau:

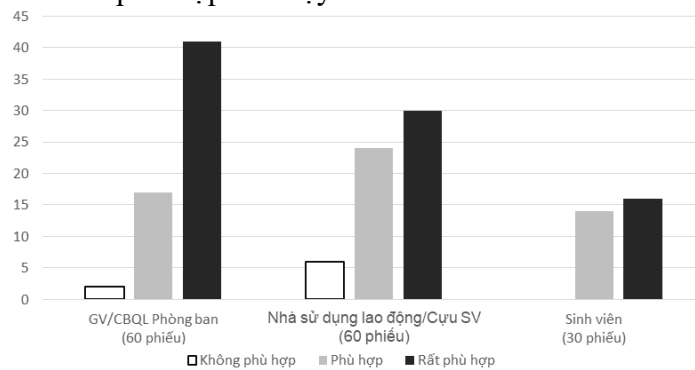
Thứ nhất, thông tin phản hồi và nhu cầu của các bên liên quan được sử dụng làm căn cứ để thiết kế và phát triển chương trình

Để có CTĐT đảm bảo tính hội nhập quốc tế, phù hợp với điều kiện của Nhà trường về cơ sở vật chất và đội ngũ, đáp ứng nhu cầu của xã hội và khả năng làm việc của SV sau khi tốt nghiệp, đồng thời đảm bảo sự liên thông giữa các ngành và giữa các bậc đại học, Khoa Cơ sở đã kết hợp với Nhà trường tiến hành rà soát, điều chỉnh CTĐT theo định kỳ. Trong giai đoạn 2016 - 2022, CTĐT và CĐR ngành Giáo dục chính trị đã được điều chỉnh 3 lần (năm 2013, 2018, 2022), việc rà soát, điều chỉnh được thực hiện theo quy trình cụ thể, trong đó có bước khảo sát hoặc tổ chức các hội nghị để lấy ý kiến

của các bên liên quan, thực hiện thu thập thông tin phản hồi từ các bên liên quan để xây dựng và phát triển CTĐT và CDR.

Kết quả khảo sát năm 2020, khi được hỏi, CDR và CTĐT có kiến thức nền tảng về khoa học Giáo dục chính trị, phương pháp dạy học và vận dụng các kiến thức đó phù hợp với dạy

học môn giáo dục công dân, giáo dục kinh tế và pháp luật ở trường THCS, THPT (chương trình mới 2018 của Bộ GD&ĐT) hay không. Đa số giảng viên, cán bộ quản lý phòng, ban, nhà tuyển dụng lao động, cựu SV và SV đều khẳng định là phù hợp và rất phù hợp.

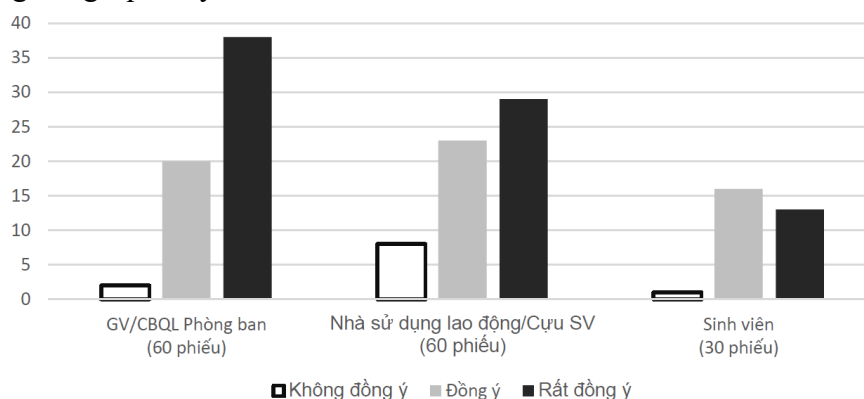

Hình 1. Kết quả khảo sát CDR và CTĐT có kiến thức nền tảng phù hợp với dạy học môn giáo dục công dân, giáo dục kinh tế và pháp luật ở trường THCS, THPT

Lần điều chỉnh năm 2020 theo hướng tích hợp các nội dung kiến thức tránh sự trùng lặp, nâng cao tỷ lệ thực hành, rèn luyện nghiệp vụ sư phạm (NVSP), thực tập rèn nghề cho sinh viên bằng việc xây dựng tăng số tín chỉ từ 2 lên 4 tín chỉ, thay đổi tín chỉ một số môn học có tính chất hàn lâm như Kinh tế chính trị, chủ nghĩa xã hội khoa học, Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam... đồng thời bổ sung một số học phần gắn với thực tiễn công tác của sinh viên sau khi tốt nghiệp như Văn hoá Tây Bắc, xử lý các tình huống chính trị, kỹ năng quản lý và lãnh đạo, giáo dục kỹ năng sống, quản lý xã hội, tin học

nâng cao, giao tiếp sư phạm... Nhờ vậy, CTĐT ngành Giáo dục chính trị qua điều chỉnh lần này đã đáp ứng được định hướng tăng cường tính thực hành, rèn luyện kỹ năng; giảm tải nội dung kiến thức mang tính lý thuyết, hàn lâm.

Kết quả khảo sát về CTĐT có kiến thức cơ bản, hiện đại về các môn khoa học Mác – Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh, Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam và vận dụng các kiến thức đó vào thực tiễn nghề nghiệp. Tỷ lệ đánh giá mức độ đồng ý và rất đồng ý của các đối tượng tham gia khảo sát đạt mức cao.

Hình 2. Kết quả khảo sát về CTĐT có kiến thức cơ bản, hiện đại về các môn khoa học Lý luận chính trị và vận dụng các kiến thức đó vào thực tiễn nghề nghiệp

Đối với sinh viên đang học, Trường đã tiến hành khảo sát lấy ý kiến phản hồi về chất lượng học phần và hoạt động giảng dạy của giảng viên để thu thập thông tin nhằm đánh giá chất

lượng CTĐT định kỳ. Nhà trường đã xây dựng công cụ điều tra trực tuyến để thực hiện việc lấy ý kiến người học nói riêng, các bên liên quan đến quá trình đào tạo nói chung một cách

nhANH chóng hơn. Các tiêu chí đánh giá bao gồm: Mục tiêu và chương trình đào tạo; Về đội ngũ giảng viên; Sự đáp ứng của CTĐT; Về quản lý và phục vụ đào tạo; Về sinh hoạt và đời sống; Về sự hài lòng của người học. Kết quả khảo sát năm 2022 cho thấy, hầu hết sinh viên (trên 90%) được hỏi ý kiến hài lòng với phương pháp và năng lực giảng dạy của giảng viên. Hầu hết sinh viên hài lòng với điều kiện học tập, với cách thức tổ chức, quản lý của Trường và hài lòng đã chọn học tập tại Trường.

Bên cạnh đó, hằng năm Khoa tổ chức hội nghị học tốt cho sinh viên với sự tham gia trao đổi của các chuyên gia giáo dục học. Từ các hội nghị này Khoa đã nhận được nhiều ý kiến về yêu cầu thực tiễn trong công tác tuyển dụng sinh viên sau tốt nghiệp. Hằng năm, thông qua việc tổ chức rèn luyện NVSP, thực tập, thực tế chuyên môn cho sinh viên ngành Giáo dục chính trị, Khoa đã thu thập các phản hồi của sinh viên trong quá trình thực hành, thực tập rèn nghề, cũng như các ý kiến góp ý của các cơ sở thực tập về chất lượng của CTĐT. Đây là các tư liệu quý để Khoa và Nhà trường chỉ đạo việc điều chỉnh và phát triển CTĐT.

Tuy nhiên cũng còn điểm hạn chế là Khoa chưa tổ chức được hội thảo khoa học về thực tập sư phạm của người học, qua đó lắng nghe các ý kiến trao đổi từ các nhà khoa học, nhà quản lý về kiến thức, kỹ năng, thái độ học phần thực tập sư phạm.

Thứ hai, việc thiết kế và phát triển chương trình dạy học được thiết lập, đánh giá và cải tiến.

Chương trình dạy học (CTDH) là cốt lõi của CTĐT. Các thành phần cơ bản của CTDH gồm mục đích, mục tiêu đào tạo, nội dung đào tạo, phương thức đào tạo, các hình thức tổ chức hoạt động đào tạo, các hình thức tổ chức kiểm tra đánh giá kết quả người học. CTDH ngành Giáo dục chính trị được thiết kế theo 3 khối kiến thức cơ bản, kiến thức cơ sở ngành và chuyên ngành, và được sắp xếp theo 2 phần: học kỳ chung với các chuyên ngành và học kỳ đặc thù từng chuyên ngành. Trường Đại học Tây Bắc có quy trình thiết kế và phát triển CTDH, từ việc xác định mục tiêu, CDR đến việc tổ chức thực hiện, đánh giá, cải tiến chất lượng; các hướng phát triển chương trình, đối sánh trong nước...

Việc xây dựng đề cương chi tiết các học phần mới điều chỉnh, sửa chữa, cập nhật đã được thực hiện một cách bài bản theo đúng quy định của Nhà trường: Nhà trường ban hành hướng dẫn rà soát, điều chỉnh đề cương chi tiết các học phần; Bộ môn phụ trách xây dựng đề cương chi tiết theo hướng dẫn; Hội đồng KHĐT của Khoa, Trường họp và thông qua đề cương chi tiết các học phần. Trong quá trình rà soát, điều chỉnh đề cương chi tiết thì việc xin ý kiến đóng góp, phản hồi từ các bên liên quan, phân tích và lựa chọn dữ liệu, đề xuất thay đổi và lấy ý kiến chuyên gia đóng vai trò quan trọng, không chỉ cho đề cương chi tiết mà cả CTDH.

Trong quá trình thực hiện CTDH, Nhà trường và Khoa định kỳ tổ chức hoạt động khảo sát ý kiến sinh viên về chất lượng hoạt động dạy học, ý kiến của giảng viên về chất lượng CTDH để thường xuyên cải tiến nhằm đảm bảo chất lượng đào tạo, đáp ứng tốt kết quả học tập mong đợi của sinh viên và đáp ứng yêu cầu của xã hội.

Thứ ba, quá trình dạy và học, việc đánh giá kết quả học tập của người học được rà soát và đánh giá thường xuyên để đảm bảo sự tương thích và phù hợp với chuẩn đầu ra.

Việc kiểm tra đánh giá kết quả học tập của SV được quy định chặt chẽ trong Quy chế thi, kiểm tra, đánh giá và quản lý kết quả học tập trong đào tạo theo hệ thống tín chỉ tại Trường Đại học Tây Bắc, trong đó, có các quy định về quy trình kiểm tra phù hợp với CDR, cũng như các tiêu chí để đánh giá kết quả đạt được của người học. Hằng năm, sau mỗi đợt thi giữa kỳ và cuối kỳ, Phòng Thanh tra pháp chế và Đảm bảo chất lượng của Nhà trường làm nhiệm vụ thống kê tỉ lệ điểm và trả kết quả kiểm tra, thi về cho các khoa đảm nhiệm cũng như từng Bộ môn để có sự đối sánh về chất lượng giảng dạy qua đó kịp thời điều chỉnh đề kiểm tra/thi. Các hình thức kiểm tra, đánh giá đều có bảng tiêu chí đánh giá và thang điểm cụ thể. Giảng viên sẽ dựa vào những tiêu chí trong các mẫu để đánh giá SV một cách khách quan, minh bạch.

Mặt khác, lịch trình giảng dạy của giảng viên cũng chỉ rõ hình thức, thời gian (theo từng tuần trong một học kỳ) và hồ sơ giảng dạy của giảng viên có trọng số của hình thức kiểm tra đánh giá cho từng lần kiểm tra đánh giá cụ thể của từng học

phần. Các lần kiểm tra, đánh giá trong một học kỳ bao gồm: đánh giá quá trình, đánh giá giữa kỳ và đánh giá cuối kỳ. Kết quả thu được cho thấy, chất lượng giảng dạy cũng như quy trình đánh giá kết quả học tập được SV đánh giá cao. Hằng năm, Nhà trường đều tiến hành rà soát, đánh giá quá trình dạy - học và kết quả học tập của người học ở tất cả các học phần trong CTĐT, đồng thời giám sát hoạt động giảng dạy của GV. Đây là căn cứ để khoa và bộ môn có kế hoạch điều chỉnh CĐR và CTĐT tương thích với nhau.

Việc dự giờ các GV được Bộ môn thường xuyên thực hiện trong năm học, nhằm góp ý, trao đổi về nội dung bài giảng, cách thức tổ chức dạy học, phương pháp giảng dạy, cách thức tiến hành kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của người học.

Việc kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của SV được Nhà trường quy định rõ trong đề cương học phần, trong lịch trình giảng dạy, chỉ rõ hình thức, thời gian (theo từng tuần trong một học kỳ) và trọng số của từng loại điểm cho từng lần kiểm tra, đánh giá. Các lần kiểm tra, đánh giá trong một học kỳ bao gồm: tham dự giờ học, thảo luận nhóm, làm theo yêu cầu giáo viên, đánh giá giữa kỳ và đánh giá cuối kỳ. Từ năm học 2018 - 2019 thực hiện việc đào tạo theo tiếp cận CDIO, việc quy định trọng số điểm đánh giá quá trình chiếm tỷ trọng số 50%, điểm thi kết thúc học phần chiếm trọng số 50%. Việc quy định về hình thức kiểm tra đánh giá cho mỗi học phần được thực hiện đa dạng theo yêu cầu và sự chủ động của GV và đáp ứng mục tiêu học phần, bao gồm: bài tập cá nhân, bài tập nhóm, bài thảo luận trên lớp, tiểu luận, tự luận, trắc nghiệm. Việc ra đề, chấm thi đều được thực hiện nghiêm túc, theo đúng lịch trình của Phòng Thanh tra pháp chế và Đảm bảo chất lượng. Việc chấm thi, vào điểm và công bố kết quả thi được thực hiện nghiêm túc theo quy chế của Trường.

Ngoài ra, SV có thể phản hồi và cập nhật thường xuyên ý kiến về chất lượng giảng dạy cũng như các hoạt động khác liên quan tới việc đánh giá kết quả học tập, thông qua website của Nhà trường. Kết thúc mỗi học kỳ, Phòng Thanh tra pháp chế và Đảm bảo chất lượng của Nhà trường phối hợp với Khoa tiến hành lấy ý kiến phản hồi của người học liên quan tới chất lượng hoạt động giảng dạy của giảng viên, hoạt động kiểm tra đánh giá. 100% các học phần

trong CTĐT trình độ đại học ngành Giáo dục chính trị đều được lấy ý kiến. Sau khi thu thập đủ dữ liệu và đưa ra phân tích tất cả các ý kiến phản hồi từ người học và người dạy, Nhà trường, Khoa và Bộ môn sẽ có báo cáo tổng thể ở các cuộc họp, qua đó giảng viên xác định được những điểm mạnh và những mặt còn tồn tại cần khắc phục.

Từ thực tế việc tích cực, đổi mới phương thức tổ chức dạy học các năm gần đây cho thấy, chương trình dạy học ngành Giáo dục chính trị ngày càng được thực hiện bài bản, chất lượng ngày càng cao. Quy trình kiểm tra đánh giá được thiết kế và tổ chức thực hiện một cách có hệ thống, đồng bộ, chặt chẽ và nghiêm túc. Các hình thức kiểm tra, đánh giá đa dạng, linh hoạt, phù hợp với đào tạo tín chỉ và quy định chung của Trường Đại học Tây Bắc, qua đó góp phần quan trọng vào việc nâng cao chất lượng đào tạo, trên cơ sở đánh giá được thực chất chất lượng dạy và học nhưng đồng thời phát huy được tính chủ động, sáng tạo của cả giảng viên và người học.

Thứ tư, các kết quả nghiên cứu khoa học được sử dụng để cải tiến việc dạy và học

Hoạt động nghiên cứu khoa học (NCKH) được xem là một trong những hoạt động mũi nhọn trong việc nâng cao chất lượng dạy và học tại Trường Đại học Tây Bắc. Nhà trường và Khoa có quy định và cơ chế chính sách khuyến khích công tác nghiên cứu khoa học của giảng viên và SV. Hằng năm, giảng viên và SV của khoa tiến hành nghiên cứu đề tài khoa học. Cùng giảng viên NCKH, SV không những bổ sung thường xuyên và chuyên sâu kiến thức mà còn có thể sử dụng những nghiên cứu đó để phục vụ thiết thực cho việc học tập của mình. Hằng năm, giảng viên Khoa luôn tích cực tham gia viết bài cho các hội nghị, hội thảo trong nước và quốc tế về nâng cao chất lượng, phương pháp giảng dạy; tổ chức hội nghị sinh viên NCKH nhằm nâng cao tinh thần học hỏi giao lưu giữa các GV cũng như SV trong toàn khoa với những giảng viên, chuyên gia từ các cơ sở đào tạo có uy tín trong nước

Số lượng đề tài các cấp (chủ biên), bài viết đăng trên các tạp chí khoa học của GV Bộ môn Lý luận chính trị, tính đến tháng 12/2023 có 05 đề tài cấp Bộ (Tỉnh); hơn 110 đề tài cấp cơ sở; 240 bài

tạp chí khoa học. Kết quả và sản phẩm của các công trình khoa học sau khi nghiệm thu và công bố được sử dụng theo đúng quy định về sở hữu trí tuệ, chuyển giao công nghệ của Nhà trường. Được sử dụng trong hoạt động giảng dạy, làm tài liệu học tập và nghiên cứu của SV trong quá trình đào tạo.

Xét tổng thể Bộ môn Lý luận chính trị - khoa Cơ sở có đội ngũ giảng viên có năng lực và tích cực tham gia NCKH; có cơ chế khuyến khích sự tham gia của GV cũng như SV trong khoa phát huy tinh thần sáng tạo, say mê NCKH theo hướng ứng dụng, phục vụ công tác giáo dục và đào tạo ngành Giáo dục chính trị. Số lượng các công trình NCKH được công bố trên các tạp chí trong và ngoài nước có xu hướng năm sau cao hơn năm trước. Hầu hết các đề tài NCKH đều gắn kết chặt chẽ với các nhiệm vụ đào tạo và có ý nghĩa thực tiễn.

Thứ năm, chất lượng các dịch vụ hỗ trợ và tiện ích (thư viện, phòng thí nghiệm, hệ thống công nghệ thông tin và các dịch vụ hỗ trợ khác) được đánh giá và cải tiến.

Trường Đại học Tây Bắc và khoa Cơ sở luôn xác định chất lượng các dịch vụ hỗ trợ và tiện ích (tại thư viện, hệ thống công nghệ thông tin và các dịch vụ hỗ trợ khác) mà cốt lõi chính là thái độ và chất lượng phục vụ sẽ góp phần tạo nên văn hóa chất lượng trong công tác hỗ trợ giảng dạy, học tập và NCKH.

Hàng năm Trung tâm Thông tin Thư viện đã phối hợp với các đơn vị trong trường tổ chức Ngày sách Việt Nam, hội nghị bạn đọc Thư viện và tiến hành thăm dò lấy ý kiến góp ý của bạn đọc về tất cả các ngành. Kết quả thăm dò lấy ý kiến cho thấy, giảng viên và sinh viên ngành Giáo dục chính trị cơ bản hài lòng về mức độ đáp ứng của Thư viện. Tính đến tháng 12/2022, Trung tâm Thông tin - Thư viện Trường Đại học Tây Bắc có 420 đầu sách chuyên ngành Lý luận chính trị (giáo trình, tài liệu tham khảo); 110 khóa luận tốt nghiệp, 110 đề tài cấp cơ sở của GV, 47 đề tài cấp trường của SV ngành Giáo dục chính trị. Hàng năm, Thư viện đều tiến hành kiểm kê đánh giá và bổ sung nguồn tài liệu phục vụ giảng viên và sinh viên.

Về công nghệ thông tin (CNTT) đã được Nhà trường chú trọng trong mọi hoạt động. Hiện nay, tất cả hệ thống máy tính được nối

mạng Internet, hệ thống mạng Internet và Wifi được sử dụng miễn phí ở một số phòng chuyên dụng, phục vụ hoạt động đào tạo và nghiên cứu của giảng viên và người học. Nhà trường có bộ phận chuyên trách quản trị mạng, đảm bảo hệ thống mạng hoạt động thông suốt. Việc nâng cấp và bảo trì các hệ thống phần mềm phục vụ, hỗ trợ công tác dạy và học được thực hiện thường xuyên nhằm đáp ứng tốt hơn nhu cầu đào tạo và nghiên cứu, theo dõi phản hồi của GV và SV và các bên liên quan về mức độ đáp ứng nhu cầu về đào tạo và nghiên cứu của hệ thống CNTT.

Thứ sáu, cơ chế phản hồi của các bên liên quan có tính hệ thống, được đánh giá và cải tiến

Xây dựng cơ chế phản hồi, thu thập phản hồi, phân tích dữ liệu từ phản hồi có ý nghĩa rất quan trọng, vì từ từ đó đưa ra những giải pháp cụ thể, thiết thực và kịp thời là một trong những nhiệm vụ đặc biệt quan trọng của Trường Đại học Tây Bắc nói chung và khoa Cơ sở nói riêng. Những nội dung phản hồi có thể liên quan tới tất cả các hoạt động của Nhà trường, bao gồm công tác dạy và học, hoạt động ngoại khóa, các dịch vụ tiện ích đang được sử dụng trong nhà trường...

Từ năm 2019 trở lại đây, Nhà trường và khoa đã đa dạng hóa hình thức lấy ý kiến phản hồi và mở rộng đối tượng được lấy ý kiến phản hồi, thông qua việc thu thập ý kiến phản hồi từ cấp khoa, phòng, ban và đến các cấp lãnh đạo thông qua các phiếu khảo sát, hội nghị đối thoại trực tiếp giữa khoa, bộ môn và sinh viên, hội nghị công chức, viên chức, trang web, Facebook của Nhà trường và của khoa. Những vấn đề tồn đọng được các cấp lãnh đạo nắm bắt kịp thời và giải quyết triệt để.

Trường Đại học Tây Bắc đã xây dựng quy trình, ban hành quy định về khảo sát lấy ý kiến các bên liên quan, trên cơ sở Khoa đó lập kế hoạch khảo sát và hướng dẫn các bộ phận trong việc triển khai khảo sát. Bên cạnh đó, Nhà trường còn thực hiện việc khảo sát trực tuyến thông qua gửi đường link cho các bên liên quan. Trên cơ sở kế hoạch khảo sát, hàng năm Nhà trường thông báo tới các đơn vị liên quan và triển khai thực hiện khảo sát lấy ý kiến về CTĐT, hoạt động dạy học và các hoạt động hỗ trợ nhằm cải tiến chất lượng đào tạo. Trên cơ sở kế hoạch của Nhà

trường, Khoa đã thực hiện thường kỳ việc khảo sát lấy ý kiến các bên liên quan trong việc phát triển chương trình đào tạo ngành Giáo dục chính trị bằng phương pháp gửi phiếu điều tra đến 5 đối tượng bao gồm sinh viên, cựu sinh viên, giảng viên, nhà khoa học và nhà tuyển dụng. Thông tin thu thập là cơ sở quan trọng để ngành Giáo dục chính trị trường Đại học Tây Bắc cải tiến và phát triển CĐR, CTĐT.

3. Kết luận

Nâng cao chất lượng CTĐT là nhiệm vụ cấp bách và then chốt, có vai trò quyết định đến sự tồn tại và phát triển của Nhà trường. Đây không chỉ là việc tất yếu, mà còn phải làm thường xuyên theo định kỳ, nhằm không ngừng cải tiến, đổi mới chương trình, nội dung giáo dục, phương pháp dạy học và tạo điều kiện tốt nhất cho người học; nâng cao hiệu quả của hệ thống đảm bảo chất lượng giáo dục đào tạo. Cụ thể:

Một là, CĐR và CTĐT ngành Giáo dục chính trị được xác định rõ ràng theo hướng đào tạo chuyên sâu đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của xã hội, được cụ thể hóa thành các nhiệm vụ, kế hoạch đào tạo theo từng năm học, từng học kỳ và được quán triệt đến từng cán bộ, giảng viên nhằm hoàn thành tốt nhất mục tiêu đề ra. CĐR của CTĐT được thiết kế phát huy năng lực chủ động, sáng tạo của SV, đồng thời tạo môi trường thuận lợi cho SV giao lưu, hợp tác trong học tập, tìm hiểu thông tin và nhận hỗ trợ từ phía giảng viên, cố vấn học tập để phát triển kiến thức chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp cũng như phẩm chất cá nhân cần thiết cho công tác sau này.

Hai là, công tác nâng cao chất lượng đào tạo ngành Giáo dục chính trị được Nhà trường và Khoa hết sức quan tâm nhằm đáp ứng yêu cầu ngày càng cao về nguồn nhân lực của xã hội và nhà tuyển dụng. Việc thu thập các thông tin phản hồi từ nhà quản lý giáo dục, giảng viên, người học, nhà tuyển dụng và cựu người học được chú trọng và thực hiện đầy đủ, có hệ thống và thường xuyên hằng năm. Các thông tin phản hồi là cơ sở để xây dựng, hoàn thiện và cải tiến CTĐT. Quá trình dạy và học, việc đánh giá kết quả học tập của người học được rà soát và đánh giá thường xuyên để đảm bảo sự tương thích và phù hợp với CĐR.

Ba là, các công trình NCKH thông qua đề tài, bài viết hội nghị, hội thảo luôn được GV và SV

quan tâm và được sử dụng hiệu quả trong cải tiến chất lượng dạy và học.

Bốn là, chất lượng các dịch vụ hỗ trợ và tiện ích (tại thư viện, phòng học thực hành, hệ thống công nghệ thông tin, các dịch vụ hỗ trợ khác) thường xuyên được rà soát và nâng cao chất lượng dịch vụ nhằm tạo điều kiện tốt nhất cho GV và SV trong dạy học và NCKH.

Bên cạnh những điểm nổi bật đã nêu trên, việc nâng cao chất lượng đào tạo ngành Giáo dục chính trị cũng có một số khó khăn, tồn tại sau: Việc rà soát, điều chỉnh và cập nhật CTĐT chưa được thực hiện một cách kỹ lưỡng, sát với chương trình đổi mới giáo dục phổ thông của Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành năm 2018. Khoa và Bộ môn mới tiến hành rà soát và điều chỉnh CĐR của CTĐT theo hướng dẫn, quy định của Nhà trường mà chưa chủ động tiến hành công việc này theo từng năm học; Việc rà soát CĐR của một số học phần chưa rõ ràng và tính định lượng chưa cao dẫn đến khó khăn cho GV khi thực hiện và đánh giá học phần.

Một số nội dung và tiêu chí đánh giá học phần cần phải thay đổi để phù hợp hơn nữa với CĐR của CTĐT. Hệ thống học liệu thư viện đủ ở mức cơ bản, nhưng sách tham khảo phục vụ nghiên cứu chuyên sâu của SV và GV còn khá thiếu. Việc xây dựng quy trình thiết kế, cải tiến và đánh giá chương trình dạy học còn bị động, chủ yếu phụ thuộc vào sự chỉ đạo từ phía Nhà trường và sự thay đổi của Chương trình giáo dục phổ thông. Ngành Giáo dục chính trị chưa có những đề tài khoa học cấp nhà nước để phân tích thực trạng chuyên sâu và định hướng cho công tác đổi mới, cải tiến CTĐT và CĐR.

Từ thực tiễn tổ chức đào tạo ngành Giáo dục chính trị ở Trường Đại học Tây Bắc trong những năm qua, chúng tôi nhận thấy việc tự đánh giá kết quả nâng cao chất lượng CTĐT theo định kỳ là tiền đề thiết yếu trong quy trình kiểm định chất lượng cơ sở giáo dục, quyết định đến uy tín, vị thế và tương lai của Bộ môn, Khoa và Nhà trường. Việc tiến hành thường xuyên hoạt động này trong cơ sở giáo dục đại học sẽ góp phần không nhỏ trong việc nâng cao chất lượng đào tạo, đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của thị trường lao động, đồng thời đảm bảo cho sự tồn tại lâu dài và phát triển bền vững của đơn vị.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo, *Thông tư số 38/2013/TT-BGDĐT ban hành Quy định về quy trình và chu kỳ kiểm định chất lượng chương trình đào tạo của các trường đại học, cao đẳng và trung cấp chuyên nghiệp*. (2013).
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo, *Thông tư số 04/2016/TT-BGDĐT ban hành Quy định về tiêu chuẩn đánh giá chất lượng chương trình đào tạo các trình độ của giáo dục đại học*. (2016).
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo, *Thông tư số 17/2021/TT-BGDĐT ban hành Quy định về chuẩn chương trình đào tạo; xây dựng; thẩm định và ban hành chương trình đào tạo các trình độ của giáo dục đại học*, (2021).
4. Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI, Nxb CTQG, Hà Nội (2011), tr 77.
5. Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập I*, NXB Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội (2021), tr 233.

SITUATION OF STANDARDS FOR IMPROVING QUALITY IN SELF-ASSESSMENT OF THE POLITICAL EDUCATION TRAINING PROGRAM AT TAY BAC UNIVERSITY

***Hoang phuc, Nguyen Thi Thu Chau, Nguyen Thi Thuy Linh**
Tay Bac University

Abstract: The training program is an important factor in the overall educational and training activities of the university, is a prerequisite for the effective teaching and learning process. At Taybac University, self-assessment of training programs is valued and identified by the University as a key step to ensure professional quality, meet output standards, including the Political Education program. Out of 11 standards for evaluating university training programs promulgated by the Ministry of Education and Training, standards for quality improvement are the basic content from which educational institutions review, adjust and improve their teaching methods, ensure the compatibility and suitability of the training program with the needs of society.

Key words: Education program, self-assessment, university education, output standard, societal needs